

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

N O. 05023

VOLKNBREMEN

Alexander Spiegelblatt



Permanent preservation of this book was made possible

by Arnold & Betty Goldstein

in memory of

Oscar & Mildred Goldstein and Raphael & Rose Rogers

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION



NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

אלכסנדר שפיגלבלאט / ווּאַלְקָנְבָּרְעָמָעָן

סְרִירָה
סְרִירָה

סְרִירָה סְרִירָה

סְרִירָה סְרִירָה

סְרִירָה

אָלֶדְעָנָע קִיטַּה

ארויסגעגעבן מיט דער חילך פון
„אליעזר פיננס-קאנד“ אוֹן
„קרן תל-אביב לספרות ולאמנות“

אלפסנدر
שפיגלבלאט

וואָלְקַנְבָּרָעָמָעָן

ליידער

פארלאָג די גָּאָלְדָּעָנָּעָן קִיט

1979

אלפנסנدر שpiegelblatt. ווֹאַלְקָנְבָּרָעָמָעַן
פֿאָרָלָאָג די גָּאָלְדָעָנָע קִיְּיט. תֵּלְ-אֶבְּיַיְם. יִשְׂרָאֵל

ALEXANDER SPIEGELBLATT
VOLKENBREMEN
Poems

Published by DI GOLDENE KEYT

נדפס בישראל 1979

נדפס בדפוס „להב“, תל-אביב, רח' המסגר 60

הענגענדייקע בריקן

אויפֿן שפיגל פֿוֹן מִין אוּיג

...דעַרְנָאָר האָב אַיך אַרְיִינְגָּעָקָוֶט אַיִּין זַיְר,
די פִּינְצְּטָעָרְנִיש — פְּאַרְהָאַרְטָעוּוּתָע טִינְט,
אַ לְּאַבְּרִינְט פֿוֹן יְעַנְעַזְעַדְיִיקָּע גְּרוֹנוֹטָן
וּוּ עַס צְּעַצְוַיְיגָן זַיְר די אַדְעָרָן פֿוֹן גַּאלָּה.

אַיך האָב אַרְיִינְגָּעָקָוֶט וּוּ אַיִּין אַ פְּרַעְמְדָעָר נָאָכָט,
גַּעֲוָאָלָט באַקְעַנְעַן מִינְעַז אַוְיגָן מִיטָּן חֹשֶׁר,
צְעַנְעַמְעַן מִיטָּן די פִּינְגָּעָר זַיְן גַּעֲוָעָב
אוֹן אַוִּיסְפִּינְעַן דָּעַם פְּאַדְעָם פֿוֹן דָּאָס נִיְּזָן.
אוֹן מִיטָּן שְׁפִּינְעַן — רַאֲטָעוּוֹן, דָּעַרְלִיזָן.

אַיך האָב אַרְיִינְגָּעָקָוֶט אוֹן האָב דָּעַרְזָעַן דָּעַם דָּנָא.
אוֹיֵ אַוִּיפֿן שְׁפִּיגָּל פֿוֹן מִין אוּיג פְּאַרְבְּלִיבָּן
אַרְיִינְגָּעָשְׁרִיבָּן מִיט דָעַר לוֹיג פֿוֹן אַש
דָעַר פָּחָד פְּאַר מִין בַּילְד: דָאָס בַּילְד פֿוֹן פָּחָד.

אכט און פֿערצייך האָרבעטען

איך געדענוך אויף אויסנוייניק
אלע שעהען
וואס רעהגען איבער מײַן לֵיב;
אויף אינעווויניק —
בלעטערפֿאָל-גניות
פּוֹן אַכְט אָוּן פֿערצייך האָרבעטען.

צווישן אויס-אוּן-אַינעווויניק
האט אָוּן אַדערל געלפלאָט:
וְואָס דָּארך פֿאָרגעטען.

א גריינער פֿאָרטראַעט

דער בוים אוֹפֶן רַאְג אִיז אַ גְּרִינְעֵר פֿאָרטְרָאַעַט
פֿוֹן אַ חַלּוֹם גַּזְוַעַן אִין פֿרָאָפִיל.
ער האָט גַּעֲפַלְאָטְעָרֶט אַיְבָּעָר מִין בעַט
איַן אַ שְׁטוּרָעָמָנָאָכֶט, אַנְהָיִיב אַפְּרִיל.

אַ גְּרִינְעֵר פֿאָרטְרָאַעַט אִין אַ זְּלַבְּעַרְנָעֶר רַעַם —
איַן שְׁפִיגָּל וּוּעָרֶט לִיכְטִיק אַוְן קָאָלֶט
אוֹן דּוֹרֶךְ דַּעַר זִיְיד פֿוֹנוּם שְׁלָאָפָּק אַיךְ פֿאָרָנוּם
דָּאָס روַיְשָׁן פֿוֹן בִּימָעַר אִין וּוְאָלֶד.

פַּחַד

די פְּינַצְטָרְנִישׁ בְּרַעֲנֶגֶט מֵיר דָּעַם רֵיחַ פָּוֹן שְׁרָעָק,
גַּזְאַלְצַן מִיטַּ קִינְדָּעַרְשַׁע טְרָעָן.

בַּיּוֹם פְּעַנְצְּטָעָר לְאַקְעָרוֹן בָּרָעָן
אוֹן וּוּעַלְפַּן דִּי וּוּלְדָעָר, אוֹן שְׁלָעָק.

די גַּאנְצָעָנָע וּוּלְט אַיז פְּאַרְשָׁלָאָסָן אַיז שְׂוִיב
אוֹן אֵיך — אַלְיַין מִיטַּ דָּעַר וּוּלְט,
אַ שְׁוֹמֵר אַנְיַידָּעָרְגַּשְׁטָעָלַט.
אוֹן וּוֹאָס וּוּט גַּעַשְׁעָן מִיטַּ מֵיר אָוִיב

סְיוּעָט קְוֻמָּעַן די מַאֲמָע אַ בִּיסְעָלָע שְׁפָעַט?..
דָּעַר רֵיחַ פָּוֹן פַּחַד שְׁטָעַכְתָּ אַיז דָּעַר נָאָז
אוֹן אֵיך וּוַיִּסְנִיט, אֵיך וּוַיִּסְנִיט פְּאַר וּוֹאָס
כִּיהְאָב מַוְרַא, וּוֹי דָעַמְאָלַט, צָו לִיגַּן אַיז בְּעַט.

בליציקער שווארטזאפל

פארעמדו פֿאַסְטָעַכְבָּר האָבָן גַּעֲפָנָעָן,
אוֹפָן וּוְאַסְעָר-שְׁפִיגָּל מֵיַּן פֿאַרְטְּרָעַט,
הָאָבָן זַיִ פֿאַרְשְׂטָטָאָפֶט דַּעַם בְּרוֹנוּם
מִיט אַ מִידְבָּרְדִּיקָּעָר שִׁינָּאָה,
אַ פֿאַרְשְׂאָטָעָנָע אַיְן זַאְמָד
נַאֲר זַיְנָט יְעַנְעָם אוֹרְבָּאָגְנָעָן
פָּוּן פְּנָעָן אוֹן פָּוּן חָת.

מוֹז אִיר אַרְומָם בְּרוֹנוּם קְרִיעִין
לוֹיטָן שְׁטוּמָעָן, מַאֲנִיעָנְדִּיקָּן גַּאנְג
פָּוּן דַּי זַאְמְדוּזִיגְעָרָס וּזְאָס וּוִיְיָן
אוֹ דָעָר וּוְאַסְעָר-שְׁפִיגָּל דַּעֲכָעַט
וּוִי אַ צְוָגָעָמָאָכָט אַנְטְּדוּרְעַמְּלָט אוּיג
אוֹן אַיְן סָאָמָע פֿאָקָוָס גַּיט אַ צָּאָפָל
מֵיַּן פֿאַרְטְּרָעַט — דָעָר בְּלִיצְקָעָר שוֹוָאַרְצָאָפָל.

שעהען צעשאטענע

בֵּי וּוּמַעַן
בָּעִטָּן אֲקַבְּלָה,
פֶּאָר טָעַג
דָּעַרְלָאַנְגָּטָע
וֹוי אַפְּצָאַל,
וֹוי שְׁטִיעָר
אוֹיפֶּן פֶּאָרְמָעָג ?

בֵּי וּוּמַעַן
מְאַנְעָן הַנוֹּחָה,
פֶּאָר לִיְדִיקָע
שְׁעַהָעַן,
פֶּאָרְבָּרְעָנְטָע,
צְעַשְׁאַטְעָנָע
אַיְבָעָן וּוּג ?

באוּיָין דעם נס

באוּיָין דעם נס
און שטעל צוֹנוּיַף
פֿוֹן דִּי צְעַדְרוֹיְבָּלְטָע,
צְעַשְׁפְּלִיטָעֶרְטָע
מיָנוּטֵן אָוּן סְעַקְוָנְדֵן —
יאָרָן
שְׁלָמּוֹתְדִּיקָע, גָּאנְצָע.

גִּיס צוֹנוּיַף זַי
איַן אָ צְאָפְּלְדִּיקָן
לְעֵבָן
פֿוֹן דָּאָס נַיִן,
וַיִּדְעַר גָּאָלְדְּשָׁמִיד
שְׁמַעְלָצֶט פֿוֹן אַלְטָע שְׁטִיקָעָר בְּרָאָר
אָ זִיגְּלְרִינְג.

איבערגערדעריטע שעהען

וואי לאנג איז שוין פֿוֹן זינט איך קלעטער?
איך וויס ניט, איז שפֿעט צי איז שפֿעטער,
מיין זיגער — פֿוֹן טיג צי פֿוֹן לײַם
(וואויף א בילד פֿוֹן דאַלִּי)
האָט איבערגערדעריט מיינע שעהען.

וואי לאנג איז שוין פֿוֹן זינט איך קלעטער?
איך טראָט אויף וואקסגענע בלעטער
פֿוֹן קאלענדארן פֿאָרעלעטערטער.
די צָאַלְן — ווֹי מאָגַשׂ צִוְּבָנָס,
הענגן אַראָפּ פֿוֹן די צוֹיגֶן.

וואי לאנג איז שוין פֿוֹן זינט איך קלעטער?
כִּבְין ווֹידַעַר אַלְיוֹן מֵין פֿאָרעלעטער.
עַס האָט דָּאָר גַּעֲקָלְעַטְעַרְט אַ צּוֹוִיטַעַר
אוֹן איך בִּזְן נִיט מַעַר ווֹי זִין שאָטָן,
אוֹן עַכְאָ פֿוֹן יַעֲנוּמָס אַ קּוֹל.

א שאטן

עו מײַן פֿנִים טוֹלְיעַט זִיךְר אָ שאטָן,
וּוי אָ זָנוֹנְפּֿאָרְגָּאנְגּ צָו הַיִּסְעַ דִּיוֹנוּס
אוֹן עֲרֵגָבֶט אַיְן הוּאַת אַרְיִין סִימְנִים
וּוי גַּעֲדִיְימָעּ, אַיסְטָעָרְלִישָׁעּ רָנוּס;
וּוי דִּי בְּרִיכָּן צְוִישָׁן וּוְאָרְטָה אוֹן וּוְאָרְטָה;
פָּוֹן אַלְעַצְּטָן אַרְוִיסְגַּעְפְּלָאַכְּטָעּ נָאָטוֹ
פָּוֹן אַלְעַצְּטָן שְׁטוּרְמִישָׁן אַקָּאָרְד.

געַפְּאָנְגָעָן

דער שפיגל צעטילט אונדז
אויף דו און אויף אייר.
עס פֿירט מיר דער פֿחד
צו זיך און צו זיך.

די לאנדשאָפט איז שפיגל
אייז ליידיק און קאלט,
אייר בין דער שאָטן,
אייר — די געשטאלט.

געַפְּאָנְגָעָן איז שפיגל —
א פֿלְג איז א גָּלאֹז :
אייר בין דער שליסל,
אייר בין דער שלאס.

עס פֿירט מיר דער פֿחד
צו זיך און צו זיך.
דער שפיגל צעטילט אונדז
אויף דו און אויף אייר.

אותיות פון סמאלע

איך גיט מיניע אותיות פון זאמדר אונ פון סמאלע
אונ קוק ווי זי וווערן פארפרארן.
די צונג אין מול, ווי א דארז,
ניט-דא-געדאבאט, שטאמלט א קללה.

וּוִיגְלִיד

איך שפֿרִינְג אַרְטִין אֵין חָלוֹם וּוּ אֶ בְּלִינְדָּר,
דוֹרֶר פְּיִיעָרְרִיְּפָן, בְּרֻעֲנָנְדִיקָּעַ נָוָן.
איך שפֿרִינְג אַרְטִין אֵין אַיִינָעָם מִיטַּ דִּי קִינְדָּר,
אַיְנְגָעְדְּרָעְמְלָטוּ אַוִּיפָּ וּוִיבָּעַ שְׁטוֹלָן.

בְּיַי דָּעַר גְּרֻעְנָעָץ פֶּלְאָטָעָרט אֵין אֶ פִּידָּל
דָּעַר מַאְמָעָס וּוִיגְלִיד : אַיְלָעַ-לְיוֹן, שְׁלָאָפָּ אַיִּין.
אוֹן אֶ רְוִיטָעָר מְלָאָךְ מִיטַּ אֶ רְיִידָּל
לְאָזָט מִיר נִיט אֵין חָלוֹם-לְאָנָד אַרְטִין.

רוּיטָעָר מְלָאָךְ — זָאָג אַיך — נִיְּזַן אַיז נִיְּזַן !
מִיר אַיז נִיט בְּאַשְׁעָרָט צַו זִין אֶ שְׁפֿרִינְגָעָר.
כְּפִיל דָּעַם טָעַם פָּוָן עָרְד אֵין מִיזְגְּבִּין גַּעֲבִּין
אוֹן סְעִין זִיר צֻוָּמָן וּוִיגְלִיד מִינְגָּעָר.

שטיילע רגע

הינט איז איזן מיר שטייל, ווי פֿאָר אַ שׂווערטן רעגן,
די אויגן זענען זאָט פֿוֹן לִיכְט אָוּן פֿוֹן קָאַלְיָוּן,
די גָּליַּדְעָר זענען מֵיד אָוּן ווַיְלָזֶן זִיר נִיטְרִיזֶן,
די לִיפֿוֹן ווַיְיסֶן אַלְזֶן אָוּן דָּאָרְבֶּן גָּאָרְנִיטֶן פֿרְעָגֶן.

הינט איז איזן מיר שטייל, ווי פֿאָר גַּעֲנָעָזֶן ווּערָן.
אַ תְּפִילָה קוּמֶט אַצְינֶר פֿאָרוֹאָנדְלָעֶן זִיר אַין טָרָעָן.

די פֿרילינגען מײַנע

די פֿרילינגען מײַנע ליגז געקעלטערט,
וואָי טײַערער וווײַין אִין פֿעסער,
זֵי טְרָאָגָן דֵי שׂוּעוּרְקִיֶּת פּֿוֹן עַלְטָעָר
אוֹן וּוּרָן אַלְץ אִידְעָלָעָר, בְּעַסְעָר.

דְּאַרְשָׁטֵיךְ אִיז אֶבְעָר פּֿוֹן בְּעַנְקְשָׁאָפְטָט מִינְן גּוּמָעָן
נָאָר זְיוּעָרָעָר טְעַרְפְּקִיֶּת פּֿוֹן פִּוּרָות,
נָאָר חָאָרְבִּקִיֶּת פּֿוֹן מִיעַנְטָעָ אָוֹן בְּלוּמָעָן,
נָאָר פְּחָד פּֿאָר זִיסָּע עַבְּרוֹת.

צער-אזילן

צער-אזילן וויסט בעי די גרענצען פון דאסין...
אלע וועגן ניכטערן זיר אויס פון זיער פלאנטער,
nidurן אראפ פון העגענדיקע בריךן,
ווערן שטיל און ערנטט און שטעלן זיר אפ
וואו גרויסע הינט פארן טויער.

צער-אזילן וויסט — פון יענער זיט פלאטערן
מיידל-געתטאַלטן. זי וויסט שווין אלָץ,
זי שיילן דיר אַרוייס פונעם שטוביין מאַנטל,
טרײַסְלָען אַראָפ דעם ליאָרָעָם, און פַּלִּיגְלָעָן
שטעמ דיר אַריַּבעָר די שׂוֹעָלָן פון פֿהָר.

רוֹף זי מלאכִים. צי וויסטו דען מער
וועגן חימל-באַוינער און חלום-בָּאָגְלִיטָעָר?
די גרענצען זענען אין זיער רשות.
פרזוּ ניט אַרְיַּינְשָׁמוֹגָלָעָן מער ווי אַתְּפֵילָה
אוּפְּצָוְשָׁלִיסָן דעם טויער פון רהומיים.

מיר וווערן שכנים

וואען ב'חאָב אַנגעטָאוֹ אַ רִיֶּפֶל
אויסגעקררייזט פֿוֹן פֿיגֶל אַין דער לוֹפֶט
אוֹן זִיר אַינְגָעָרְעַדְט אָז ס'אַיז אַ קְרַוֵּין —
הַאָב אַיךְ שְׁוִין גַּעֲוָוסֶט : מִיר ווּוּרָן שְׁכָנִים...
אַיךְ וּוּלְלַעַל הַעֲרָן דִּינְעַן שְׁלִיסְלָל בֵּין
אוֹן שְׁלִיסְלָלָאָר, דִּינְעַן פְּלָאָפְלָעַן מִינְזָהָר,
סִזְאַל זִיר בִּיטְעַן דַּי אַשְׁמָוֹרָה.

ב'חאָב גַּעֲוָוסֶט : מִיר מוֹזֵן ווּוּרָן שְׁכָנִים...
אוֹן מִינְזָהָר פְּחַד הַאָט גַּעֲמָלָן רִיטְמִיש
דִּינְעַן אוֹיגָן, דִּינְעַן לִיפְנַן, דִּינְעַן פְּינְגָעָר
אוֹן דַּי פֿלְגֶל דִּינְעַן וּאָס פְּאַרְלָעָשָׂן
אוּיר אַ רְעַגְזִ-בְּוִיגָן מִיט אַ פְּלָאָטָעָר,
אוֹן אַ לִיקְוִי-חַמְהַדְקָעָר רָגָע,
גרְוִי אוֹן גְּרִיאַז גַּעֲוָאָרָן אוּיפָ אַ זִּיגָעָר.

שְׁטוּמָעַ לִיְדִיקִיַּת —
צֻעהָנְגָעָן צְוִיָּשָׂן אָונְדָז וּוֹי אַ מְחִיצָה,
הַאָט פְּאַרְוּאַנְדָלָט זִיר אַין אַ גַּעַשְׁתָּאָלָט,
אַרְיִינְגָעָקוֹקָט גּוֹטְ-בּוֹרוֹדָעָרִיש אַין פְּעַנְצָעָר,
גַּעַטְשָׁאָטָעָוָעָט אוּיפָ מִינְעַן טָרִיט.

פלוצעם האבן זיך געעפנט שפאלטן
איין די טיפע נעלפערן פון מײַן שלאָך,
איין די בילדער אויף דער וואנט, איין אלטע בריוו
איין די ספרים מיטגעבראכטן פון דער פרעמאָד —
און איין יעדן שפאלט האבן געלאָקערט
טרוייעריך אויינן פון א זקן.

צווישן אונדז האט זיך געשפאנט א בויגן,
פראָסטייק, ווי דער מרוזק צווישן שטערן
אָפֿגּעָמָאָסְטָן איין מאָל פון באָשְׁעָפּעָר.
ניט פֿאָרִיאָן קִיְּין ברִיך אָוֹן ניט קִיְּין סְטָעָשָׂק
אָפָּצְּקִירְצָן דָּעַם מהָלָר.

שפינט די אומבאָהאָלְפָּנְקִיט אַיר פֶּאָדָעָם,
פֶּיְגָל רִיְּפָלָעָן קְרוּינָעָן אוּפָּן הִימָּל
אוֹן אַיר ווֹיס : מֵיר מֹזֹז ווּעָרָן שְׁכָנִים.
סְאִיז פֶּאָרְשָׁרְבִּין אוּפָּיך די שלְיִיכָּן פָּוּן וּקְנִים
סִיסְמָאָגְרָאָפְּשִׁיש...

פֿוֹן יָעָנֵר זִיט גַּרְעָנֵעַ

וועיס איז אָפִילֶוּ דַי לְוַטּ פֿוֹן יָעָנֵר זִיט גַּרְעָנֵעַ,
געזעטיקט מיט אַינְגָעָז אַפְּטַע קָלְרִין
פֿוֹן רַעֲנָן־בּוֹיגְנַס גַּעֲפָאַנְגָעַנַּע,
קָלְרִין פֿוֹן מִיסְטַעַרְס אַיז הוַיכָּן עַלְטָעַר
אַדְעָר פֿוֹן קִינְדָעַר וּוְאָס מַאֲלָן אוַיְף דָעַר וּוְאָנְטַ
מִיט אַ זָוְנְשָׁטוּרָאַל דָעַם אַקְעָרְשַׁט גַּעֲזָעָנָעַם חָלוּם.

בְּלוּמָעַן אָז בִּימָעַר אָז גַּרְאָזָן
זָעָנָעַן נָאָר בִּילְדָעַר פֿוֹן יָעָנֵר זִיט גַּרְעָנֵעַ,
בִּילְדָעַר אוַיְף וּוַיְסַן רַיְזָקָן לִיְזָונַן,
אַינְדוֹזָלָעַן, דָאָס אוַיְגַן זָלָא וּוַיְלָעַ זִיר אַפְּרוּעַן
אַיְדָעַר עַס וּוְאַנְדָעַרְט אַרְיָבָעַר
אוַיְף אַיז־סּוֹפִיךְ לִיְדִיקָע שְׁתָחִים.

בְּלִינְדָע אַטְעָמָעַן אַיְזָן דַי גַּעֲזָעָטִיקְטָע לְוַטּ
אוֹז פֶּעֲדָרְעַן זִיר וּוְזִיר וּוְאַלְטַן גַּעֲשְׁטִיגַן אַיְן הַיְמָלַ.
די לִיְדִיקִיְיט אַיז פֶּאָר זִיר אַ צַּעֲפָנְטָעַר סְפַר
פֿוֹן וּוְאָנָעַן זִיר לִיְעָנָעַן אַרְוִיסַן דַי פֶּאָרְבָּאַרְגָּעָנַע צִיכְנָס
פֿוֹן הַיְמִישָׁן צָעַר, אָזָן מִיט אָפְּעָנָעַ אַרְעָמָס
צִיעָן זִיר צָו דַי קָוָאָלֶן פֿוֹן רַחְמִים.

דו אבער גיסט ווי דורך פֿלִיסִיק צעלָאָזענעט גלאז
אוֹן דִּינֵּע שְׁפּוֹרֶן וְוַעֲרֶן פֿאָרָגְלִיוּזָעָרֶטֶע פֿרָאָסְטְּבָלוּמָעֶן.
דער צער איין דִּינֵּן בְּלוֹט אִיז נָאָר פֿרָעָם — אַ מְרָגֶל
וּזְאָס נִשְׁטָעָרֶט אִין אַ בָּאָלְעָגָעָרֶטֶר שְׂטָאָט,
וּוְהַילְצָעָרֶנֶע דַעֲכָעֶר פֿיְלִין שְׁוִין דַעַם רִיחַ פֿוֹן פֿלָאָמָעָן
אוֹן סִיאָגֶט דַוְרֶךָ דֵי בִּימָעָר אָז עֲרָבָאָונְטָעָרָגָאנְגִּשְׂוִידָעָר.

פֿרוּוֹ נִיט בָּאַרְיָין דֵּי זָכָן

פֿרוּוֹ נִיט בָּאַרְיָין דֵּי זָכָן,
זַיְיַ עֲנָעָן פֶּאָרָאָן נָאָר אַיְן שְׁפִיגָּל,
— יְעֻנוֹזִיטִיק זַיְיַן —
לוּוִיט אַנְדָעָרָע פֶּלְלִים,
אַנְדָעָרָן נָוָסָח.

פֿרוּוֹ זַיְיַ נִיט אַנְרָיָין.
זַיְיַ פֶּלְגָּה, וַיְיַ שְׁפִירָהִינְט,
פֶּוֹן דִּיְנָגָעָר
פֶּאָרְבָּאָטָעָנָע רִיחָות
אַיְן זְיַעְרָע רְוִימָעָן,
אוֹן מִידָּן דֵּיר אוִיס.

רִיר זַיְיַ נִיט אָז —
זַיְיַ זִינְקָעָן פֶּסֶדֶר
אוֹן סְאיַיְן נִיט בְּפּוֹחַ
די עַרְד זַיְיַ צַו הַאַלְטָן.

זוי שפֿאָרֶן זִיר אָז,
נַאֲר פְּילֵן נִיט קִיּוֹן אַנְשְׁפָּאָר.
זַיִּה האָבָּן פְּאַרְלְוִירַן
דַּעַם אוֹרְאַלְטַן צָטוֹרַי
וּוְאָס צִיט זִיר דּוֹרֶר אַלְעַ
גִּילְגּוֹלִים פָּוֹן חֻוְמָר.

פְּרוֹוֹו נִיט בָּאָרִין דִּי זָאָכָן,
גַּיִ מִיט דִּין צָעַר
וּוְיִ דּוֹרֶר אָז אַפְּעַנְעָר טִיר
אָרִין אַינְעָם שְׁפִיגָּל.

נאקעטקייט

נאקעטקייט —
ליךטייקער מאנטל איבערן צער
וואס צייטיקט אין די געוועגן,
אנגעלאָדענע לוֹפַט,
געשפֿאנְטָע,
איידער זי פְלאַצַט אַרוּיס אַיז מוויך.

האָסְטוּ גַעֲוֹסְטַט פָוּן דִין נַאֲקֻעַטְקִיַּת?
האָבָן נַאֲר דִינָע פְּנִיגֶעֶר פְּאַרְנוּמָעַן
דַעַם שְׂוִידָעֶר פָוּן הוֹיט,
איַר פְּחָה,
פְּאָר דַעַם פְּרָאַסְטִיקָן בְּלִיז פָוּן מַעְטָאֵל?

קראנקער רעגן-בויין

עפָן מיר אויף די וויסטע טויערֶן,
דער קראנקער רעגן-בויין ווארט אויף מיר.
עפָן מיר, אידער עס ווערן פֿאַרלְאַשׂן
די הייסע קָאַלְיָרֶן אֵין מִינְעָה הענט.

די ברידער האבן דאר צוגענו מען
זיין פֿתְּנַתְּ-פֿסִים נָאָעָנֶט פֿוֹן גַּרוֹב,
לייגט ער — אַ וויסער וואָלקָן, אַ נאָקָעַטָּעָר —
אוֹן רַאֲנְגֶּלֶט זִיר מִיט דָּעַר וויסער פֿרָעָם.

לעכטער גילגول

מיינע טויטע גיינע אוייפ אין ליכט
פֿוֹן אָז אַוְיכּוּפְּלָאַצְּטָן האַרְיוֹאַנט :
לעכטער גילגול זיערער — מוזיק.

אוֹן זַי לִיְעַנְעַן אֵין דֵי סְלִיאָדֶן פָּוֹנוּם צָעַר,
וּוְאֵין נָאָתָן פֿוֹן אַפְּאַרְטִּיטְוֹר
אוֹן זַי חָלוּמָעַן פֿוֹן טוֹיט, דֵי טַזְיָה מִינְעַן.

אליזיע-טאנץ

טאנץ איר אקרראבאטייש אויף א פֿאָדעם
אריבער פּוֹן אַיזֶסּוֹפּ צוּ סּוֹפּ,
אריבער פּוֹן גָּרְנִישֶׁטּ צוּ תּוֹ,
אוועק פּוֹן בּוֹנְגָאַטּ צוּ בּוֹנְאָדָם.

טאנץ איר אויף א לַיְדִיקָעָר אַרְעָנָע
לייטן האָמְעָרְקָלְאָנְג אַין שְׂטִין
וואָסּ האָטּ אוַיסְגָּעָהָקָטּ דָּעַם „נֵיָן”,
לייטן מִידְבָּרְדִּיקָן הַיְלָזּ פּוֹן אַ היָעָנָע.

טאנץ איר אָן אליזיע-טאנץ. אַ זְשָׁבָע
איַין מִין פָּאָרְטָנְעָרִין אָוּן זָלְבָעַ צְוּוֹי
זְעַנְעַן מִיר אַ שְׁאָטוֹן פּוֹן דָּעַר „הַ”
אוַיְקָן בְּלִינְדָן וּוּגּ צוּ עֲוָלָם-הָבָא.

אייזק אראלן

דעם טאטו

ז'יקנה איז אן אלול-קאנטינענט.
ציען מיר
— אַ פֿעלקער-וּוְאנְדָּעָרָונֶג —
אהין,
דורר יאָרָן לִיבְטַן,
אוֹן לִידְיִקְעָרָן אַלְץ וּוְעָרָט דַעַר מְרַחַק
עוֹוִישָׁן "דוֹ" אוֹן "אוֹרָה"
אוֹן וּוְעָרָטָר וּוְעָרָן אַינְגָּפְּרוּרָן אַונְטָעָר וּוְעָגָנָס.
אייזק אֲרָאָלָן אוֹיפֵּךְ דַי לִיפְּנָן.

קבונעם תהום גיט אוֹיפֵּךְ אַ הַוְּנְגָּעָרִיקָע זָוָן,
דעַר צָעָר.

דיינע סְטָאָנְצִיעִיסֶט
זענען חַרְבָּע אִימְפְּעָרִיסֶט
מִיט גַּרְעַנְעַצְּזָן פֿאָרְבָּלְבָּעָנָע
אוֹיפֵּךְ אַלְשָׁע מַאְפָעָס.
אוֹן אוֹיפֵּךְ אַ גַּרְינְעָר בְּאַנְקָה, לְעָבָן וּוְאַקְזָאָל,
וּוְאַרְטִיסְטוֹ אַלְץ נָאָר אוֹיפֵּךְ דַעַר בָּאָז
וּאָס יַאֲגָט אַהֲיָן,
קיין לעמבערג אוֹן קִיְּן וּוֹן.

פָּונְגָּס תַּהְוֵם גִּיט אֹוִיפֶּ אַ הַונְגַּעֲרִיךְעַ זָוֶן,
דָּעֶר צָעֶר.

וּוֹעֵן סִפְאַלְטַ אַ שְׁטַעַרְן,
קָאוּ אַ בְּרוֹדְעַרְ-שְׁטַעַרְן אַיִם נִיט רַאֲטַעְוּוּן.
אוֹן אַפְּשָׂר בְּעַנְקָעַן הַימְלִי-וְאַנְדְּעַרְעָרָה,
לִיכְטַ-בְּאַשְׁעַתְּקָעְנִישָׁן עַלְנְטָעַ,
נָאָר דָּעֶר עַרְדַּ,
וּוִי מִירַ,
פָּוֹן עַרְדַּ גַּעֲבּוּרְעַנְעַ,
בְּעַנְקָעַן נָאָכַן הַימְלָ ?

פָּונְגָּס תַּהְוֵם גִּיט אֹוִיפֶּ אַ הַונְגַּעֲרִיךְעַ זָוֶן,
דָּעֶר צָעֶר.

אש אויפֿ דער האנט

פֿאָר ש. אַבְּנִי

ווײַיטֿיק טִילֶט אָונְדוֹ פֿוֹנָאנְד —
מֵיר זָעַנְעַן בִּידְעַ גַּעֲפָאָנְגָעַן.
וועָג אַיך דָּאָס גַּאֲלָד אַין דָּעַר האָנט,
פֿוֹן שָׁעהָעַן פֿאָרְלוֹיְרַן-גַּעֲגָאָנְגָעַן.

די הענט זָעַנְעַן אָומְעַטֿיק רַיְין.
וַיַּיְקַוְעַקְזִילְבָּעָר אַין טַעַרְמַאְמַעְטָעָר-גָּלָאָז.
אַין צָעַר אַיז דָּאָר יַעֲדָעַר אַלְיַין
אוֹן נַאֲקַעַט אַנְטְּקָעַגְן דָּעַר גַּעֲטָרְמָאָס.

וַיַּיְקַוְעַקְזִילְבָּעָר אַין פֿוֹנָאנְד —
אַין אַפְּעַנְעַן רַוְּמַעַן, גַּעֲפָאָנְגָעַן.
כִּיעַבְּלָאָז דָּאָס אַש אוּפֿ דָּעַר האָנט,
פֿוֹן שָׁעהָעַן פֿאָרְלוֹיְרַן-גַּעֲגָאָנְגָעַן.

צעשניטענער שיעידוואוּג

בילדערבייכער

היהםען אטעמען אין בילדערבייכער
און וווערן לעגענדע.
קינדר ערפֿענען זי צוישן פרעםדע,
אין שרעק פֿאָר אַ וועלט
וואָס אִז פֿלּוצְעַם צו גָּרוֹיַס
און אויסגעלְיאִידִיקְט פֿוֹן פֿנִימָעָר.

קינדר שפֿרייטן זי אויס
ווײַ הימלען איבער דער אײַינֶזָאַמְקִיט
און בילדער פֿאָלֵן ווײַ שְׁטַעַרְן אַרְוִיס :
זי וווערן אַ פֿלוֹיט, אַ ברונעַם, אַ הוֹיז,
די זאָכָן מאַנטְלָעָן זִיךְר אַין קָאָלִיךְ
און עַמְצָעָר רָוְטַט זי בִּים נְאָמָעָן.

די וועלט אִז נְאָעָנֶת גַּעֲוָאָרֶן אַון קלִין —
זי שְׁטַיִיט ווײַ אַ גָּאָסְט אַין דָּרְטַר.

שיינע עקזאטישע קראנקע

די וואסערן האבן געהאָט דעם טעם פֿון אַיזֶן
איין גראַנְיַם פֿאוֹוילִיאָן מֵיט זשאַוואָרְדִּיקָע מִילְּעָר
און קוֹפִּידָאנָס פֿון גִּיפְּס אַוִּיפְּן סּוֹפְּטָן.
די לעצעטָה האָפָּעָנוֹנוֹגָעָן האָט זִי דָּארָט גַּעֲטְרוֹנוֹקָעָן
איין אַיְינָעָם מִיטָּן קוֹוָאלְנְדִּיקָן וואַסְעָר —

די שיינע עקזאטישע קראנקע,
מַאֲרְגְּנָלָאָנְדָ-פֿרְוֹכְט אָן מִירָאָזָש.

איין אַירָע יְוָנָגָע גַּעֲלַעֲכָרְתָּע לְוָנָגָעָן
בלִיפְּעַט די לוֹפְּט פֿון נַאֲדָלְבִּימָעָר,
מייטָן גַּעֲרוֹר פֿון סַאֲסְנָעָפְּעָר אָן ווִירָעָר
און פּֿיְיכְּטָע, נִיטְּגָעָה וּבָלְטָע בְּרַעְטָע —

פֿון טוֹנְקָעַלָּע טִיכְּעָ וּוּלְדָעָר
איין פּֿרְעָמְדָן אַוְנוֹטָלָאָנד.

קומט דער פֿאָרְנוּאַכְט מיט מעשענע קְלָאנְגָעָן
פֿוֹן דִּיעָר קְאָפְעָלִיעָ אֵין פֿאָרָק,
מיט פֿיְבָּעָר, אָוּן פֿלְיוֹשָׁ-אָקָאָרְדָּן
פֿוֹן שאָפְעָנָס בְּאַלְאָדָע אֵין סָאָל מִינָּאָר.

שיינָע עַקְזָאָטִישׁע קְרָאָנְקָע,
מַאֲרָגְנָלְאָנְדָ-פֿרוֹכֶט אָוּן מִירָאָזָשׁ,
דיַין טְוִיט אֵיז נַאֲכָגָעָנָגָעָן אֶלָע מִינָע טְוִיטָע
אוּן גַּעֲבָלְבָן יְוָנָג אָוּן פֿאָרְלִיבָט.

בלאנדער פאלאנע

מארגאָ, דיין בלאנדער פאלאנע
האט אוּפֿגעַרְוַדְעַרט אִין גָּארְטָן דָּעַם בעז.

ער גיסט זיך אֵין אָוֹנְטָאָרְטָן וּוַיְסִ-וּוַיְאָלְעַטָּן,
וַיְיַיְאָ קְרִיגָּל שְׁוִימָעְנְדִּיק בִּיר
אוֹן קוּקֶט דָּוְרְכָּן פְּאַרְהָאָנְגָּן וַיְיַיְנָּן סִילּוּעַט
וַיְיַגְּתָּ זִיכְּר אַיְבָּעָרָן קְלָאוּוּרָן.

מַאֲרָגָּאָ, דיין בלאנדער פאלאנע
האט פְּאַרְשִׁיפְּוּרְט אִין גָּארְטָן דָּעַם בעז.

די לעצטע אָוֹנְטָבָּאָן יָאָגָּט שְׂוִין פְּאַרְבִּי
מייט אָכְלִיפְּ בְּיִם גְּרִינְעָם וּוְאַזְּאָל.
דָּעַר פְּנִיַּח אִירְעָרְ קְלִינְגָּט אִין אַנְהָיִיב מיַי
ליְרִיש סֻעַּנְטִימְעַנְטָאָל...

מַאֲרָגָּאָ, דיין בלאנדער פאלאנע
האט אַרְאָפְּגָּעָפְּרִיט פּוֹן זִינְעָן דָּעַם בעז.

ביסט פֿרְעָמֵד אֹוי ווּ דִי דַּאֲמָע אֵין בְּלָא
בַּיִם פֿעַנְצָטָעֶר פֿוֹן דַּעַר בָּאָן.
איַר ווִיסְטָ נִיט צִי בִּיסְטָו פֿאָרָאנָעָן, מַאְרָגָא,
צִי בִּיסְטָו גַּאֲרָנִיט פֿאָרָאנָן

אוֹן ס'הָאַט נָאָר אֵין גַּאֲרָטָן שַׁאֲפָעָנָס פֿאָלָאנָעָן
גַּעֲרוֹיִשְׁטָ אֵין שִׁיפּוֹרָן בְּעֵז.

זְפַרְוֹן־קָלָאוּר

מיידליךער אַרְבָּל־גַּעֲפָלָטָעַר,
מאנדֶלְצָוִיְיגּ אֵין בְּלִי.
פלוצען טוט נאָר אַ גָּלִי
דעָר פָּאָרְלָאַשְׁעָנָר קְרָאַטָּעַר.

מיידליךער אַרְבָּל־גַּעֲוִיטָעַר
אוּפּקְ בְּרָאַנְדְּזָעָנָר הוּט.
אַ רְמֹז פָּן זִיגְמוֹנְד פְּרוֹיד
בִּיטְשָׁטְ מִיט גָּאַלְדָּעָנָר רִיטָּעַר.

מיידליךער אַרְבָּל־דוּעַט
פָּאָר דִּיר אָוּן פָּאָר מִיר.
אוּפּקְ זְפַרְוֹן־קָלָאוּר
איְזָ שְׂוִין דְּרִיכִי מַאֲלָ צָו שְׁפָעַט.

יונגע פאסטעבער

יונגע פאסטעבער, פהנים פֿוֹן אָן אלטן שבט,
אין זיעער פֿייבטן ליטוונטן געוואנט
ווײַירן נאָר די זאָפְטָן פֿוֹנוּם לאָנד
און דער האָבער אַטְיעָם פֿוֹן אָן עָבָד.

דאָס גענענען פֿילֶן זִי פֿוֹן שניַי אָן דָּעָגָן
און פֿוֹן וּוּעָלָף וּוּאָס לאָקָעָרָן אוּיפָ שָׁאָף.
איינעם דָּוְנָעָר פֿילֶן זִי אַשְׁטְּרָאָת,
אין די בְּלִיעָן זְעָעָן זִי די הַימָּלוּוּגָן.

יונגע פאסטעבער מיט ביינערדייק פֿינְגָּעָר,
וֵי די קְלִינְגָּעָר גְּעָצָן פֿוֹן באֶזְאָלָט.
מיט די פֿינְגָּעָר קְאַמְעָן זִי דָּעָם וּוּאָלָד
און רִידְּן צָו די פֿלְּגָלְדִּיְּקָע זְנָגָעָר.

העבער, אוּיפָ די נָאָקָעָט-בְּלַעַנְדְּנִיךְ סְקָאָלָעָס
ברענגען זִי קְרָבָּנוֹת אוּיפָ מְזֻבָּחוֹת.
טרָאָגָן זִיר אַין טָאָל די זִיסְעָ רִיחּוֹת
און עָס גִּיעָן אַרְאָפָּפָּן זִינְעָן וּוִיסְעָ בְּלוֹת.

דריַי באָקָאַלְן

שלאנקע דריַי קריישטאלענע באָקָאַלְן
שפיגלען זיר אִין זיער קילץ גלאָנץ.
איינעם טאקט פֿוֹן גִּינְגָּלְדָּעָנָע שטראָלְן
וועלְן זַי בָּאַלְד אַלְאָז טָאוּ זַי אִין טָאנָץ.

אַ בָּאַלְעַט פֿוֹן אִינְגְּוִיסְטִיקָן פֶּלְאַטְעָר
אוֹן אַ שְׂוִימִיק בְּלִיצָן פֿוֹן גַּעֲטָרָאנָךְ
שׁוּוִינְדְּלִידִיק גַּעֲוִוִּירְבָּל פֿוֹן טַעַטָּעָר,
צְוִיבָּעָר פֿוֹן קָאַלְיָרָן אוֹן פֿוֹן קָלָאנְג.

פְּלוֹעָעָם שְׁטוּל... דיַי לְעַצְעַט וּנוּנְעַנְשְׁטָרָאַלְן
צִיטָרָן אִין גָּלְאָז אוֹן שְׁלָקְפָּן אִין.
אַ סָּאַמְעַטְעַנְעָר פָּאַרְהָאָנָג אֵיז גַּעַפְּאַלְן
אוֹן פָּאַרְלָאַשָּׁן דיַי באָקָאַלְן אוֹן דָּעַם וּוִין.

אין ליידיקן זאל



אין ליידיקן זאל צו חצות,
די ווענט זענען שייבור פון קלאנגע.
די פידלען ליגן שוין לאנג
פארישלאטנע הינטער א שלאס.

אין ליידיקן זאל — אין גאַט
גביליבן אלֵיָז פֿאָרֶן פּוֹלֶט.
די לוֹפְט אִיז אַיבָּרְגָּעָלֶט
מייט זאָטער שטיַּלקִיָּט אָונְ סָוד.

אין ליידיקן זאל מען דערהערט
וּוי מלְאָכִים סְטוּרָאַיָּעַן זִיר אוִיס
אוֹן נָעָמָעַן די פִּידְלָעַן אַרְוִיס :
עַס הַיְּבָשׁ זִיר עַרְשָׁת אָן דָּעַר קָאנְצָעָרט.

וואקזאלץ

וואקזאלץ איז דער פֿרײַמֵַד זענען טעטפֿלען, אָראָקְלָעַן,
דער וּאֲנְדָּרָעֶר זָאַל אַרְיִינְגִּיּוֹן אָוּן פֿרְעָגַן
צִי קָעָנָעַן דִּי גַּעֲטָעָר פֿאַרְזִּיגְלָעַן סְרִ-הַפְּלָעַן
פֿוֹן וּוְעָגַן אָוּן וּוְעָגַן אָוּן וּוְעָגַן.

צִי קָעָנָעַן דִּי גַּעֲטָעָר צַעַשְׁנִידִין אַ שִּׂידְוּעָג,
וּוי מַעַן צַעַשְׁנִידִט אַ פֿאַרְפְּלָאנְטָעָרִיטִין גָּאָרָן,
אוּן שְׁטָעָלֶן אַ סִּימָן פֿאָר לִיְדּוּעָג אָוּן פֿרְיִידּוּעָג —
וּוי מַעַן זָאַל גִּין אָוּן וּוי מַעַן זָאַל הַאָרָן.



קיז האט דעם ציבון, ווי איז אלטע מאָרְקָע,
אַפְגָעָרִיסָן פָוָנוּם שְׁטוּרָן. אֹזֶן גַּעֲבּוֹנָן,
מֵיט אַרְאַפְגָעָלָאָזָטָע, טְרוּיְעִירִיקָע אָוִינָן,
שְׁלַעַפֶּט עָר זִינָן שְׁוּעָרָע, שְׁטָאָרָקָע
פִּיס בִּינָאנָנד מֵיט מִיר אַוִיכָן אַטְפָּאָלָט.

ער קוֹיֶפֶט אַ נִיְעַ צִיטְוָנָג אַוִיכָן רָאָג
אוֹזֶן כִּיעָ: דָעָר טְרוּיְעָר פָוָן דֵי אָוִינָן זִינָן פְּאָלָט
וּוי אַש אַרְיִין אִין בְּרַעְנַנְדִּיקָן טָאג.



א צירונג-ש��עטעלע

א צירונג-ש��עטעלע פון אידעלז האלץ געשמיינט,
די אדערן פון בוים ארינגגעוועבט אין זיין פֿאַרמען.
צערטעלען גרייניג עס מיט די פֿינגער — טאָר מען,
אבער ניט דערגרונטעווען צו וואָס עס ניעט.

א גאלדן שלעסל אויף די קוּפערנעם באשלעגן
היט די סודות אין דער סאמעטענער טיף,
ווײַ אויף פֿעלדזונשפֿיצָן היט דער גרייפ
די בליע טויערן פון הימלוואָגן.

זאל עס בליבנו שטומ אזי, פֿאַרְשָׁלָאַסִּן
פון די מיידיליש-צארטע פֿינגער, די גענטיע,
אויסגעעהילט פון צייט אוון פון איר שליטה,
פון ראנגלאַנישן אוון פֿאַרווואָסִן.

א שדֶל אָזָא

ניט די צייט טרייבט די וויזערס,
אט נעם איר דעם זיינער פונאנד אוון באווייז עס.

א דינע ספרוזשינע, א שטאלענע, בלײַע
צייט דארט ארייס דעם מאָריך פֿוּן די שעהען

אוון שליעדרט זיַי אִין א געלעכערטן זאָק
מייט א ניגונדָל: טיק-טאָק, טיק-טאָק.

ניט די צייט דרייט פֿוֹנְגָּאנְדָּעָר די רעדער,
נאר א שדֶל אָזָא, א דינינקע פֿעַדָּעָר

יאָגָט פֿוּן מַעֲתַ-לְעַת צוּ מַעֲתַ-לְעַת זיַי פֿאָרוּיס
אוון שטעלט מיר א צינְגָל אָרְיוּיס.

הלו נול

הלו נול — דאס פֿענטער צו גאט,
דאס רעלט פֿון גָּרניט אונ גאָר,
דאס רעדל וואָס רינגלט אַרום דעם טוד
אונ פֿפלט די פְּשׁוּט וואָר.

הלו נול — דאס אַפְּעַנְעָ אַוִיג
פֿון בלינדן נְבִיא, וואָס זעט
דעם טויט פֿון אַשְׁטֶרְנְדָל, גְּרוֹיס ווי אַ רְוִיג,
איין היַמְּלִישָׁן טויטנבעט.

הלו נול — דער אַנְהִיב אונ סוף
פֿון איינס אונ פֿון צוּווֵי אונ פֿון דְּרִיבִּי...
אַ תְּפִילָה אֲזֹא פֿאָרָן נול, אַיר פֿאָרָה אַפְּ
איין טָקָע בָּאָמָת פְּדָאי.

מיין פֿעַדְעָר



וועגן דערנענטעןער, וועגן דערווײַטעןער,
באגעגנט א מאל כ'האָב א מיידל א ריטערן.

טריבּ איך מיין פֿעַדְעָר אָרוֹף אָז אָפּ,
איין ריטעם פֿוֹן יונגעט פֿאַרְשִׁיטָן גַּאלְאָפּ.

דאָס מיידל איין וויס, דאָס פֿעַרְדָּל איין בלָאָ,
נייטָא אָזָא פֿעַרְדָּל, זָאָגְסְטוֹ, נִיטָא ?

מיין פֿעַדְעָר וויס בעסער, זֵי בלוטיקט דאָר בלָאָ
אוֹן אלֶעָן ווָאָס זֵי בלוטיקט אָרוֹיס — אייז דָא.

וואלקנברעמען

בעטהאָזּוּעַן :
טאגאנטֿאָטֿא אַפְּסִיס 111

וואלקנברעמען אויף קלאויזן —
הארבסטיק-שׂוּעָרָע אַפְּשִׁידְלֶופְּטָט.
האָט זִיד דֵיר אַ בּוּם גַּעֲלֹמֶט,
הערסטוּ אַיצְטָעָר וּוּ עָרְרוּפְּט,

אוֹ דִי פְּרוּכְט אִיז אַנְגָּעָלָאָזְן
מייטִין אַטְעָם פָּוּן באַשָּׁאָפָּה.
ווערטער זענען בלְוִיז אַן אוֹיסְטְּרִיךְיד,
צִילְ דֻּעָם אַטְעָם לוּיטִין טְרָאָפָּ

אוֹן גַּעֲזָעָגָן זִיךְ אוֹיךְ אַיְבִּיכְלָק
מייטִין צִיטְעָר פְּוּנָעָם קְלָאָנָג.
וואלקנברעמען אויף קלאויזן —
לְעַצְטָעָר קְלָאָנְגָּעָן-אוֹנְטָעָרְגָּאָנָג.

נשמה-ליקט

לזכר דער באבע, מלפ'ה קערן
ווקס איז אומגעשלומען ביטם ברעהג
פון דנייעסטער, אין הארבסט תש"א.

א

אייז אווועק אין טויט די באבע,
די מזווהה ניט געקוشت.
נאר מיט שטומע, בליבכע ליפונ,
ווײַרְאָפֶגֶעָטְרִיפֶטָע טרעָרָן
אויפַָן זילבער פֿוֹן די לַיְיכְטָעָר,
צּוֹגַעַפְּאָלָן צּוֹ דָעָר טַיְר,
וַיְיַיְדָר וּוְאַלְטָזְיַיְזָן פֿוֹן פָּאַרְמָעָט...

אייז אַרְוִיסְטָס פֿוֹן שְׁטוּב די באבע,
פֿוֹן די וּעַנְתָּזְיַר אַפְּגָעָרִיסְטָן,
פֿוֹנָעָם גָּאנִיק, פֿוֹן דָעָר שְׁוּעָל,
אייז אַרְוִיסְטָס פֿוֹן שְׁטוּב די באבע
אויף דָעָר הַאַרְבָּסְטִיק-וּיְיכָבָר עַרְד,
זִיר גַעַטְוְלִיעָט צּוֹ דָעָר פְּרִיזְבָּע,
אַפְּגָעָשְׁטָעָלָט בֵּי יְעָדוֹן טְרָאָט,
וַיְיַיְדָר וּוְאַלְטָזְיַר טִיפָּע וּוְאַרְצָלָעָן
מיְתְגָעָרִיסְטָן מִיט די פִּיסְט.

בֵּי די אַסְטָעָרָן, די גַעַלָּע
אלָול-שְׁטָעָנָן, בלִיבָּט זִי שְׁטָיְן.

עס צעהַגְנָט זיך און אַפְּגָרְנוּט
טיף און מַוְּרָאְדִּיק פֵּאָר אַיר
און זי פִּילֶט, עָרְ רֹופֶט, עָרְ מַאֲנִיעָט
נעָם אָוָן שְׁפְּרִינְג אִין אַימָּ אַרְיִין.
דָּארְטָן בְּלִיעָן גַּעַלְעָ בְּלוּמְעָן,
דָּארְט אִיז שְׁלוֹה אַוְּפָן דְּבָן,
דָּארְטָן פְּיִיכָּן נִיט קִיְּן שְׂדִים
אוֹף דִּי גָּסְן, דָּארְט אִיז דָּו.
טוֹט אַ שְׁלִידְרָעָר זִיך דִּי בָּאָבָע
אין דָּעָם אוּיסְגָּעְדָּאָכָּטָן תְּהֻומָּ.

און דִּי אַסְטָעָרָן, דִּי גַּעַלְעָ,
הוֹזְדָּעָן מִיט דִּי קְלָגָעָ קָעָפָ.
אַנְגָּעָטָאָן אִין שְׁוֹאָרְצָן מַאֲנָטָל
און אִין טְוַנְקָלָ-בְּרוּיָנָעָם שָׁאל,
אִיז דִּי בָּאָבָע דָּארְט גַּעַלְעָן
וֹוי אַ בְּעַרְגָּל פְּרִישָׁע עָרָדָ.
און דִּי אַסְטָעָרָן צַוְּקָאָפָנָס
הָאָבָן פְּרָומָ גַּעַצְאָנָקָט, גַּעַפְּלָעָמָלָט
און גַּעַפְּינְטָלָט מִיט דִּי אוּיגָן,
וֹוי נְשָׁמָה-לִיכָּט.

שרומפט זיך איזן דער באבעס כאטע
וואי א היַפֵּן שניי איזן פֿרִילְינג :
מער ניטא קייז ווענט, קייז גאניק,
מער ניטא קייז טיר-אוֹז-פֿעַנְצָטָעל,
נאָר אָ לִיְמַעְנָעַ מַעֲבָה
הוַיּוּרֶט צוֹוִישַׁן גַּעַלְעַע בְּלוֹמְעַן.

אָ מַעֲבָה אַוִּיפֵּךְ דָּעַר באַבָּעַס
מוֹרְמָלְעַנְדִּיקָעַ מוֹדָה-אַנִּיס,
אוֹיפֵּךְ דִּי תַּחֲנוֹת אָוֹן דִּי בְּרַכּוֹת
אוֹיפֵּךְ דָּעַם וּוְאַכְעָדִיקָן אָוּמְעַט
אוֹן דָּעַם שְׁבַתְדִּיקָן סָוד .
אָ מַעֲבָה אַוִּיפֵּךְ דָּעַר באַבָּעַס
פֿערְצִיךְ יַאֲרָאֵלְמַנְחָשָׁאָפָּט.

ס'הָאָט גַּעַפְּלָאַטְעָרֶט אַיְזַׂן זְפַרְזָן
בלְיוֹז דָּעַר שְׁמַיְיכָל פָּזָן אַנְס
וּאָס דָּעַר באַבָּעַ הָאָט גַּעַטְרָאָפָּן
איַזְן דָּעַר אַלְטָעָר גַּוטְעָר צִיְּיט,
אוֹיפֵּךְ אַיְר אַיְנְצִיךְעָר נְסִיעָה
מיַטָּן קְרָאָנְקָן קִינְדָּקִיּוֹן לְעַמְבָּרִיךְ,
וואַיְיַעַר רְבִי הָאָט גַּעַהְיִיסָּן.

אוֹן דֵי באַבע פֶּלעג דערצײַלֶן :
וּוִי אַיר שְׁטִי אָזְוִי פֶּאָרְלוֹהִין
איַן דָעַם טוֹמֵל אוַיְפֵן שׂוֹלְחוֹיַף,
פָּלוֹצָעַם — אַלְיוֹהַ-הַנְּבִיא
שְׁטוּרָעַקְט מֵיר אָרוּס אַהֲנָט אוֹן זָגַט :
מַלְפָה, כִּבְין דָאָר דִּינֵס אַ קְרוּב .
שְׁוֹוִיגֶט זַי אָוִיר אַרְיַין, דֵי באַבע,
יעַנְעַם נְסִימְדִיךְן שְׁמִיכָל
איַן דָעַר אַלְולְדִיךְעַר עַרד .

גאָסן שויבלען מיט מונדידין,
סֵם-קַאַלִּירָן, גַּעַלְעַן קַנְעַפְּ.

בִּיטְשָׁן קַאֲטֻעוּן דַּעַם הִימְלָאָן
אוֹן צַעְפָּאַסְעָוּן דֵּי לַופְּטָן.

וַיְלַדְעָר וַואַנְדָל אָז פָּאַרְוּוֹאַנְדָל,
וַואָס אִיז דִּמְיוֹן, וַואָס אִיז וּאָר ?

פָּוֹן דֵּי בָּעָרָג, קַאַרְפָּאַטְן-דִּינְגָעָן,
יַאֲגָן רַיְתְּעָרָס אָז אִין טָאָל —
וַיְאָרוֹיס פָּוֹן שְׁרַעַק-חַלְמוֹת —
אִין אָשְׁטוּרַעַמְדִיקָעָר נַאֲכָט —
מִיט דֵּי בְּלָאנְקָע, קְרוּמָע שְׁוּעָרָדוֹן,
מִיט דֵּי מַעֲסָרָס אִין דֵּי צִיּוֹן.

אוֹן זַי שְׁנִינְדָן אוֹיף דַעַם גַּאַרגְּלָגָל
פָּוֹן אָטוּמְלִיְקָעָר גַּאַס
אוֹן זַי צִינְדָן אָז דֵי קְרָאָמְעָן
מִיט דֵי שָׁוְלָן אוֹן דַעַם מַאְרָק.

בְּלִינְדָעָר וַואַנְדָל אָז פָּאַרְוּוֹאַנְדָל,
וַואָס אִיז דִּמְיוֹן, וַואָס אִיז וּאָר ?

אין די נאנטע בלומען-גערטנער
מיט די צלמיים אויף די פלייט
פאלט אריין די זוָה, צעברעקלט
איבער גלאנציך-שארפּן שטאל.

פְּלאַקעָרֶן די קָאַסְעַ דָּעַכְעָר
מיט די קוּיְמָעָנָס פֿוֹן צִיגָּל
מיט די קוּפְּעָרָגָע גַּזְיִמָּן
אוֹן די רִינְשְׁתָּאָקָן פֿוֹן בְּלָעָר.
פְּלאַקעָרֶן די גַּעַלְעַ בְּלָעָטָע
אוֹיפּ דָּעַם האָרְבָּסְטִיקָן גַּעֲזְוּיִיג
אוֹן די רֵיזָן אַיִּזְדִּי קָוְסְטָעָס
אוֹן די דָּאַלְיָעָס לְעֵבָן צִוִּים.

נָאָר די אַסְטָעָרֶן דָּעָר באַבְּעָס
לְעֵשָׂן זִיר פָּאַמְעָלָעָר אוֹס.

סְמַ-קָּאַלִּירָן, גְּרִינְעַ רִיטְעָרָס,
זוֹן צְעַבְּרָעְקָלְטָע אַיִּן גְּרָאָז,
דוֹלָעָר וּוְאַנְדָּל אוֹן פְּאַרְוּוֹאַנְדָּל,
אלָץ אַיִּז דְּמִיוֹן, אלָץ אַיִּז וּאָר.

אויף די זיטליך טויטע רעלסן,
 צוישן קראפֿעווע און זשוויר,
 הוּ די ווערבעס גיינן תשליך
 צו דעם ריעסנדיין טיר,
 דארטן רודערט עס און צישעט
 אין א וואלךן דאמפֿ און ריד.

אויף די זיטליך טויטע רעלסן,
 דארטן סייליעט מען צונזיף
 גריילענדיקע פֿראכטווואגאנגען,
 ווי א קײַט פֿון שווארצע פֿאנגען
 אויבָּן האלדו פֿון בוקאָוינען.

אוונט, ווען בהמות קומען
פון דער פאשע מיד צוּרִיךְ
און איזן קלוייסטער, צו וועטשערזיע,
קלינגען גלאקן —
אוונטציאט,
וועט די קייט זיך איבעררייסן
און וואגאנען וועלן יאנז
מייט דער לעבעדיקער פראכט,
איבער לעבעדיקע רעלסן,
אין דער סמאלעדייקער נאכט.
אייז אוועק אין טויט די באבע,
די מזוזה ניט געקרושט.

אַיִנָה אַלְט

	הענגענדיקע בריקן
7	אויפֿן שפיגל פֿון מיזן אויג
8	אַכְט אָוּן פֿערצֵיך האָרְבָּסְטָן
9	אַ גִּינְגֶר פֿאָרטְרָעֶט
10	פֿחוֹד
11	בלְצִיקָעֶר שוֹוָאָרְצָאָפֶל
12	שְׁעהָעָן צְעַשְׁאָטְעָנָע
13	בָּאוֹזִין דָעַם נָס
14	אַיבְּעָרְגָּעְדָּרְיִיטָע שְׁעהָעָן
15	אַ שָּׁאָטָן
16	גַּעֲפָאָנְגָּעָן
17	אָוְתִּיוֹת פֿוֹן סְמָאָלָע
18	חוֹגְלִיךְ
19	שְׁטִילָעָרְגָּעָע
20	די פֿרְלִינְגָּעָן מִינְיָנוּ
21	צְעַרְ-אָזְילָן
22	מִיר וְעָרָן שְׁכָנִים
24	פֿוֹן יְעָנָעָר זִיטְגְּרָעָנָץ
26	פֿרוֹווֹ נִיטְבָּאָרְיָין די זָאָכָן
28	נְאָקְעָטְקִיָּיט
29	קְרָאָנְקָעָרְגָּעָן-בְּוִיגָּן

לעכטער גילגול	30
אליזיע-טאָנץ	31
אייזקאָרָאַלְזֶן	32
אַש אַיִף דַעַר הַאנְטַ	34
צָעַשְׂנִית עַבְרָר שִׁידּוֹוָג	
בִּילְדֵּעָרְבִּיכְעָר	37
שִׁינְיָע עַקְזָאָטִישָׁע קְרָאנְקָע	38
בְּלָאַנְדְּעָר פָּאַלְאָנְעָז	40
זְפָרְוָן-קְלָאוּוִיר	42
יוֹנְגָעָע פָּאַסְטָעְכָּעָר	43
דְּרִיזְבָּאָקָאַלְזָן	44
אִין לִיְדִישָׁן זָאַל	45
חַזְקוֹאָלְזֶן	46
קַיְן	47
אַ צִּירְוָנְגִי-שְׁקָעְטָעָלָע	48
אַ שְׁדָל אֹזָא	49
הַלְלוּ נָוָל	50
מִינְבָּעָדָעָר	51
וְאַלְקְנָבָרָעָמָעָן	52
נְשָׁמָה - לִיבָּט	
53	